

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Sžr/96/2016
Identifikačné číslo spisu: 8015200175
Dátum vydania rozhodnutia: 08.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200175.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a zo sudcov JUDr. Nory Halmovej a JUDr. Milana Moravu v právnej veci žalobcu: Okresný prokurátor v Kežmarku, Michalská 2493/8A, Kežmarok, proti žalovanému: Okresný úrad Kežmarok, katastrálny odbor, so sídlom Baštová 16/A, Kežmarok, za účasti ďalších účastníkov: 1. Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, 2. Y., 3. C. 4. N., 5. O., 6. G., 7. J. 8. V., 9. T., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 370/12 zo dňa 16. marca 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/7/2015-62 zo dňa 24. februára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/7/2015-62 zo dňa 24. februára 2016 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. V 370/12 zo dňa 16. marca 2012 v časti povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam v katastrálnom území U.:

- pozemok registra E KN parcelné číslo 1505/1, orná pôda o výmere 1 710 m²
- pozemok registra E KN parcelné číslo 1514, orná pôda o výmere 946 m²

v prospech:

- Y. v podiele 1/6,
- C. v podiele 1/6,
- T. a jeho právnych nástupcov v podiele 1/6,
- N. v podiele 1/6,
- O. v podiele 1/6,
- G. v podiele 1/7,
- J. v podiele 1/42

z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/7/2015-62 zo dňa 24. februára 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom konania náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

1.1 Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) zamietol žalobu, prostredníctvom ktorej sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 370/12 zo dňa 16.03.2012, ktorým žalovaný povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam v katastrálnom území U., v prospech ďalších účastníkov konania v druhom až siedmom rade.

1.2 Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na rozpor v právnej argumentácii žalobcu. Žalobca v právnej argumentácii citoval ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemku, avšak podľa krajského súdu bolo právne nedôvodné aplikovať ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z., ktorý upravoval navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb.). Takzvané blokačné ustanovenie obsahoval aj zákon č. 229/1991 Zb. a to v § 5 ods. 3, podľa ktorého povinná osoba je povinná s nehnuteľnosťami až do ich vydania oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára, odo dňa účinnosti tohto zákona nemôže tieto veci, ich súčasti a príslušenstvo previesť do vlastníctva iného. Také právne úkony sú neplatné. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností zostáva ustanovením § 28 nedotknuté.

1.3 Z obsahu administratívneho spisu žalovaného krajský súd zistil, že nehnuteľnosti registra E KN č. 1505/1 a 1514, ktoré podľa tvrdenia žalobcu mali byť predmetom reštitučného nároku, boli zapísané na liste vlastníctva č. XXX k. ú. U. (pôvodne pozemkovo knižná vložka č. 30 a pozemkovo knižná vložka č. 136). Výlučným vlastníkom týchto nehnuteľností v časti „B“ tohto listu vlastníctva bol Slovenský pozemkový fond. Na predmetnom liste vlastníctva nie je v časti „C“ vpísaná žiadna obmedzujúca poznámka vo vzťahu k obmedzeniu nakladania s nehnuteľnosťou z titulu prebiehajúceho reštitučného konania podľa zákona č. 229/1991 Zb. alebo zákona č. 503/2003 Z. z. ani ďalšia iná obmedzujúca poznámka. Ak teda žalovaný po preskúmaní zmluvy a jej príloh podľa ustanovenia § 31 ods. 1 katastrálneho zákona nezistil obmedzenie oprávnenia nakladať s nehnuteľnosťou a povolil vklad vlastníckeho práva, rozhodol v súlade so zákonom.

1.4 Krajský súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že Zmluva o bezodplatnom prevode práva k nehnuteľnostiam č. 00523/2012-PRZ-R60104/12.00 je neplatná podľa § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. ako celok. Z tvrdenia žalobcu vyplýva, že predmetom bezodplatného prevodu mali byť okrem iných aj nehnuteľnosti registra „E“ parcelné číslo 1505/1 a 1514, k. ú. U., ktoré podľa tvrdenia žalobcu mali byť aj predmetom reštitučného nároku. Zmluvou o prevode bezodplatného práva k nehnuteľnostiam sa však prevádzalo aj vlastnícke právo k ďalším nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XXX,XXX,XXX v k. ú. U., teda predmetom prevodu neboli iba žalobcom označené nehnuteľnosti. Z ustanovenia § 41 Občianskeho zákonníka krajský súd vyvodil, že ak by bol priznaný v reštitučnom konaní nárok Q. G. k nehnuteľnostiam parcelné č. 1501 a 1514, neplatnosť zmluvy by sa týkala iba v rozsahu časti týchto nehnuteľností.

1.5 Z obsahu žaloby je podľa krajského súdu do dnešného dňa sporné, ku ktorým nehnuteľnostiam si Q. G., ako oprávnená osoba, uplatnil reštitučný nárok na vydanie nehnuteľností podľa zákona č. 229/1991 Zb.

1.6 Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia Okresného úradu Prešov, odbor opravných prostriedkov zo dňa 17.12.2014 prvostupňový súd zistil, že dňa 18.04.2012 pod č. V395/2012 bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe darovacej zmluvy, uzatvorenej medzi darujúcim T. Z., bytom Z. a obdarovaným N. I. Z., X. XX, L., predmetom ktorej boli všetky nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX v k. ú. U. I., vo vlastníctve darujúceho v podiele 1/6. Zápis vlastníckeho práva v prospech obdarovaného bol vykonaný číslom zmeny 48/12 na liste vlastníctva č. XXXX, teda právo k nehnuteľnostiam napadnutým protestom bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou, a

to v čase pred podaním protestu prokurátora.

1.7 Krajský súd teda záverom konštatoval, že vyhovením žalobe a zrušením napadnutého rozhodnutia by došlo k neprimeranému zásahu do práv tretích osôb nadobudnutých v dobrej viere. Z uvedených dôvodov teda žalobu zamietol.

2.

2.1 Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

2.2 V dôvodoch odvolania žalobca uviedol, že Zmluva o prevode pozemkov v prospech tretích osôb po uplatnení reštitučného nároku nie je v súlade so zákonom. Okresný úrad Kežmarok dňa 16.03.2012 pod č. j. V- 370/12 povolil vklad vlastníckeho práva k pozemkom uvedeným v zmluve v rozpore so zákonom.

2.3 K predmetným pozemkom bol uplatnený reštitučný nárok v zmysle zákona. Žiadateľ Q. G. ako oprávnená osoba si podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, žiadosťou doručenou Pozemkovému úradu v Poprade dňa 10.12.1992 pod č. 2971/1992 uplatnil reštitučný nárok na vydanie nehnuteľností podľa zákona č. 229/1991 Zb. v zákonom stanovenej lehote, ktoré odňal štát pôvodným vlastníkom Y. G. a T. G., rod. I.. Neplatnosť právnych úkonov v danom prípade nastáva automaticky zo zákona bez toho, aby bolo potrebné neplatnosť právnych úkonov nejakým spôsobom osobitne definovať v inom súdnom konaní. V danom prípade zákonodarca pamätal aj na takéto právne úkony a svoju vôľu prejavil v poslednej vete reštitučného zákona tak, že takéto právne úkony sú zo zákona neplatné. Tento právny názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 2 Sžo 526/2009 zo dňa 21. júla 2010.

2.4 Podľa názoru prokuratúry, žalovaný bol pri povolení vkladu povinný skúmať či k nehnuteľnosti bol uplatnený reštitučný nárok. Skutočnosť, že k nehnuteľnosti nebol uplatnený reštitučný nárok je povinný preukázať prevodca, ak je povinnou osobou podľa citovaného zákona č. 503/2003 Z. z. Ak absentuje táto informácia, žalovaný bol povinný konanie o vklade práva prerušiť. Takýto právny názor bol vyslovený aj Úradom geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky v Katastrálnom bulletin č. 2/2006 v otázke č. 24. Správa katastra Kežmarok aj SPF Poprad (príslušný regionálny odbor) boli oboznámení formou listu, ktorého prílohou bolo potvrdenie OPÚ o uplatnení reštitučných nárokov. Týmto mali dostatočnú vedomosť, že na parcelách, ktoré boli predmetom protestu prokurátora bol uplatnený reštitučný nárok. SPF Poprad a Správa katastra Kežmarok nemala s tými nehnuteľnosťami až do ich vydania v prospech pôvodného vlastníka (reštituenta - oprávnenej osoby) nakladať.

2.5 Záverom žalobca konštatoval, že postup vtedajšej Správy katastra Kežmarok v súvislosti s vkladovým konaním evidovaným pod číslom V 370/2012 nebol v súlade so zákonom a taktiež predmetné rozhodnutie, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam tam uvedeným, nebolo vydané zákonným spôsobom. Správny orgán rozhodujúci o predmetnom návrhu navrhovateľa Slovenská republika - Slovenský pozemkový fond Bratislava, nepostupoval v súlade s platnými zákonmi, preskúmal predloženú zmluvu iba z hľadiska jej pôsobnosti na vklad vecného práva do katastra nehnuteľností, bez toho, aby prihliadol aj na skutkové a vecné skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na povolenie vkladu. Oprávnenie prevodcu nakladať s nehnuteľnosťou dôsledne nepreveril. Neskúmal, či zmluvná voľnosť, resp. právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené. Mal iniciatívne zisťovať, či bol uplatnený nárok na reštitúciu a konanie prerušiť a pokračovať v ňom až po doplnení dôkazu. Obmedzenia pri nakladaní s nehnuteľnosťou, ktoré vyplývajú priamo zo zákonov musia byť správne orgánu známe nielen na základe oznámenia oprávnenej osoby a na základe zápisov v katastri nehnuteľnosti.

3.

3.1 Podaním doručeným krajskému súdu dňa 17.05.2016 sa k podanému odvolaniu vyjadrili ďalší účastníci v druhom až deviatom rade, pričom uviedli, že krajský súd správne vyhodnotil dôkazy a vec správne posúdil, na základe čoho žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

4.

4.1 Podaním doručeným krajskému súdu dňa 24.05.2016 sa k podanému odvolaniu vyjadril žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil ako zákonný a vecne správny.

4.2 Žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli súdu známe v čase rozhodovania v merite veci a na ktoré by pri rozhodovaní nebol prihliadal. Taktiež uviedol, že sa pridrižiava všetkých svojich písomných či ústnych vyjadrení v predmetnej veci.

4.3 Okresný úrad v Kežmarku, pozemkový a lesný odbor ani do súčasnej doby právoplatne nerozhodol o zákonnosti uplatnenia reštitučného nároku zo strany žiadateľa Q., nakoľko tento odbor rozhodol tak, že nárok nebol uplatnený zákonne. Po podaní odvolania Krajský súd v Prešove zamietol žalobu právneho zástupcu žiadateľa, čím de facto potvrdil zákonnosť rozhodnutia lesného a pozemkového odboru Okresného úradu Kežmarok, pričom v súčasnej dobe prebieha na Najvyššom súde SR odvolacie konanie. Až právoplatným rozhodnutím v tejto veci bude podľa žalovaného vyriešená zásadná a predbežná otázka, či si žiadateľ uplatnil reštitučný nárok zákonne a až potom bude možné určiť, či na pozemky, ktoré boli predmetom vkladového konania č. V 370/2012, bol uplatnený reštitučný nárok alebo nebol.

5.

5.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné. Preto rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného podľa § 220 O.s.p. a 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušil vo vzťahu k zápisu vlastníckeho práva v katastrálnom území U. I. k pozemkom E KN parcelné číslo 1505/1 a 1514 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti rozsudok krajského súdu potvrdil. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk.

5.2 Z administratívneho a súdneho spisu odvolací súd zistil nasledovný skutkový stav veci: Rozhodnutím č. V 370/12 zo dňa 16.03.2012 Správa katastra Kežmarok povolila vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam v katastrálnom území U. I., v prospech účastníkov konania v druhom až siedmom rade, a to na základe Zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva k nehnuteľnosti č. 00523/2012-PRZ-R60104/12.00, uzavretej medzi Slovenským pozemkovým fondom ako prevodcom a účastníkmi konania v druhom až siedmom rade ako nadobúdateľmi (ďalej aj ako „zmluva o prevode vlastníctva“).

5.3 Zo zmluvy o prevode vlastníctva vyplýva, že právoplatným rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu v Kežmarku č. 2006/116-4-GJ zo dňa 18.07.2006 nebolo možné vydať oprávneným osobám (účastníci konania v druhom až siedmom rade) pozemky v k. ú. V. v hodnote 5.344,07 €, z toho pre každú osobu 890,68 €. Za pozemky, ktoré nebolo možné vydať, si oprávnené osoby uplatnili náhrady formou prevodu náhradných nehnuteľností. Na základe uvedeného teda Slovenský pozemkový fond previedol na účastníkov v druhom až siedmom rade bezodplatne nehnuteľnosti v k. ú. U. I., v súčasnosti

zapísané v LV č. XXXX, špecifikované v prílohe k zmluve o prevode vlastníctva.

5.4 Okresný prokurátor v Kežmarku podal dňa 19.11.2014 protest prokurátora proti rozhodnutiu o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností č. V 370/12 zo dňa 16.03.2012 a zároveň navrhol zrušiť rozhodnutie Správy katastra Kežmarok č. V 370/12. Okresný prokurátor podal protest na základe podnetu T. W., ktorý sa domáhal preskúmania zákonnosti postupu a zrušenia rozhodnutia Správy katastra Kežmarok č. V 370/12.

5.5 T. W. v podnete na vydanie protestu prokurátora uviedol, že oprávnená osoba Q. G. si listom dňa 10.12.1992, v zákonnej lehote, uplatnil svoj reštitučný nárok, zapísaný pod č. 2971/1992. Q. G. zomrel dňa 17.10.2010 a na základe Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 6D/251/2010, Dnot 171/2010 zo dňa 21.01.2011 sa jediným dedičom stal T. W.. V podnete taktiež uviedol, že listom zo dňa 11.06.2012 Obvodný pozemkový úrad v Kežmarku vydal potvrdenie o uplatnení reštitučného nároku Q. G.. Listom zo dňa 23.08.2012 Obvodný pozemkový úrad v Kežmarku potvrdil, že reštitučný nárok k pozemkom evidovaným v k. ú. U. I. je v riešení. Uvedené dva listinné dôkazy však v administratívnom ani súdnom spise nie sú.

5.6 V súdnom spise sa nachádza list - Vyjadrenie k uplatneným reštitučným nárokom podľa zákona č. 229/1991 Zb. a zákona č. 503/2003 Z. z. Obvodného pozemkového úradu v Kežmarku zo dňa 20.01.2012, v ktorom sa uvádza, že prešetrovaním reštitučných nárokov na nehnuteľnosti v k. ú. U. I. nebolo zistené uplatnenie reštitučného nároku podľa zákona č. 229/1991 Zb., okrem PKV č. 255, na ktorú je evidovaný uplatnený reštitučný nárok. V zmysle zákona č. 503/2003 Z. z. boli uplatnené reštitučné nároky na nehnuteľnosti zapísané v PKV č. 136, 80, 57, 119, 72, 30, 58 a 121. Tieto nároky už boli vyriešené a spisy sa nachádzajú v archíve pozemkového úradu.

5.7 Okresný úrad Prešov protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Kežmarok rozhodnutím č. Upo 4/2014/Lu zo dňa 17.12.2014 nevyhovel.

5.8 Odvolací súd taktiež zistil, že T. W. sa žalobou podanou na Krajskom súde v Prešove domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Kežmarok, pozemkový a lesný odbor č. OU-KK-PLO-2015/000505-034-ME zo dňa 31.03.2015, ktorým správny orgán rozhodol tak, že podľa § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. nevydáva nehnuteľnosti ani nepriznáva právo na náhradu dedičovi zo závetu T. W. z dôvodu, že právo nebolo uplatnené v lehote podľa § 13 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. Oprávnená osoba Q. G. si uplatnil predmetný reštitučný nárok podaním dňa 10.12.1992 pod č. 2971/92, ktoré následne doplnil dňa 23.12.1992 pod č. 3172/92. Malo sa jednať o nehnuteľnosti v k. ú. P. O.. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 2Sp/32/2015 zo dňa 30.10.2015 potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Kežmarok, pozemkový a lesný odbor č. OU-KK-PLO-2015/000505-034-ME zo dňa 31.03.2015. Konanie na Najvyššom súde SR bolo právoplatne skončené, keďže proti rozsudku krajského súdu bolo podané odvolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, vo veci sp. zn. 7Sžr/20/2016, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom dňa 27. septembra 2017 tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove bol zmenený a rozhodnutie Okresného úradu Kežmarok zrušené a vec bola vrátená okresnému úradu na ďalšie konanie.

5.9 Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), v znení účinnom ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „katastrálny zákon“), kataster nehnuteľností (ďalej len „kataster“) je geometrické určenie, súpis a popis nehnuteľností. Súčasťou katastra sú údaje o právach k týmto nehnuteľnostiam, a to o vlastníckom práve, záložnom práve, vecnom bremene, o predkupnom práve, ak má mať účinky vecného práva, ako aj o právach vyplývajúcich zo správy majetku štátu, zo správy majetku obcí, zo správy majetku vyšších územných celkov, o nájomných právach k pozemkom, ak nájomné práva trvajú alebo majú trvať najmenej päť rokov (ďalej len „právo k nehnuteľnosti“).

5.10 Podľa § 28 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona, práva k nehnuteľnostiam zo zmlúv uvedené v § 1 ods. 1 sa zapisujú do katastra vkladom, ak tento zákon neustanovuje inak. Práva k nehnuteľnostiam uvedené

v § 1 ods. 1 vznikajú, menia sa alebo zanikajú vkladom do katastra, ak tento zákon neustanovuje inak.

5.11 Podľa § 29 katastrálneho zákona, vklad podľa § 28 možno vykonať iba na základe právoplatného rozhodnutia správy katastra.

5.12 Podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona, správa katastra preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o vklade prihliada správa katastra aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

5.13 Podľa § 31 ods. 3 katastrálneho zákona, ak sú podmienky na vklad splnené, správa katastra vklad povolí; inak návrh zamietne.

5.14 Podľa § 31 ods. 5 katastrálneho zákona, rozhodnutie o povolení vkladu nadobúda právoplatnosť dňom vydania rozhodnutia. Proti rozhodnutiu, ktorým sa vklad povoľuje, nemožno podať odvolanie, návrh na obnovu konania a ani ho nemožno preskúmať mimo odvolacieho konania.

5.15 Podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon č. 229/1991 Zb.“), ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami, pokiaľ sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby v tomto poradí: deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti.

5.16 Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., nárok uplatní oprávnená osoba na pozemkovom úrade a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti. Povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od podania výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnosti.

5.17 Návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva k nehnuteľnosti č. 00523/2012-PRZ-R60104/12.00 bol podaný na Správe katastra Kežmarok dňa 14.03.2012. Oprávnená osoba Q. G. si uplatnil svoj reštitučný nárok dňa 10.12.1992. Z predloženého administratívneho spisu možno vyvodiť, že oprávnená osoba si uplatnila reštitučný nárok na pozemky pôvodne zapísané v PKV č. 136 a PKV č. 30., pričom T. W. v podnete na vydanie protestu prokurátora uviedol, že sa jedná aj o pozemky, ktoré sú predmetom zmluvy o prevode vlastníctva, minimálne vo vzťahu k nehnuteľnostiam registra E parc. č. 1505/1 o výmere 1710 m² a parcele č. 1514 orná pôda o výmere 946 m², obe zapísané aktuálne na LV č. XXXX, katastrálne územie U. I.. V súčasnej dobe sú pozemky, ku ktorým bol právnym predchodcom žalovaného povolený vklad do katastra nehnuteľností zapísané na LV č. XXXX. V administratívnom spise sa nachádza jednak výpis z LV č. XXXX, ale taktiež i fotokópie pozemkových kníh vložka č. 30 a č. 136, ktoré by mali svedčiť o tom, že v prípade uplatneného reštitučného nároku oprávnenej osoby Q. G. a pozemkov, ktoré sú predmetom zmluvy o prevode vlastníctva, sa jedná o totožné nehnuteľnosti. Najvyšší súd konštatuje, že v proteste prokurátora, ani v podanej žalobe však nie sú konkretizované ďalšie nehnuteľnosti, na ktoré by sa mal vzťahovať reštitučný nárok oprávnenej osoby.

5.18 Účelom konania o návrhu na vklad je kontrola dodržania zákonných podmienok pri nakladaní s nehnuteľnosťami. Zjednodušene možno povedať, že okresný úrad má vo vkladovom konaní skúmať platnosť zmluvy a oprávnenie nakladať s nehnuteľnosťou. Druhá veta odseku 1 prikazuje okresnému úradu, aby vo vkladovom konaní prihliadal aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu. Ak je právo nakladať s nehnuteľnosťou obmedzené, okresný úrad je povinný

prerušiť konanie v zmysle ustanovení § 31a písm. e/ a f/ katastrálneho zákona. Okresný úrad preskúma platnosť zmluvy, a to najmä oprávnenie prevodcov nakladať s nehnuteľnosťou, či je úkon urobený v predpísanej forme, či sú prejavy vôle hodnoverné, či súd dostatočne určité a zrozumiteľné a či zmluvná voľnosť, prípadne právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené.

5.19 Žalobca v podanom odvolaní namietal predovšetkým to, že Správa katastra mala pri povolení vkladu skúmať, či k predmetným nehnuteľnostiam bol alebo nebol uplatnený reštitučný nárok. Taktiež dôvodil, že zmluva o prevode vlastníckeho práva je neplatná.

5.20 Odvolací súd konštatuje, že sporným v prejednávanej veci je predovšetkým to, do akej miery mala Správa katastra Kežmarok skúmať reštitučné nároky vzťahujúce sa na predmetné nehnuteľnosti.

5.21 Konanie o povolení vkladu bolo začaté dňa 14.03.2012. V tom čase prebiehalo pred príslušným orgánom konanie o uplatnenom reštitučnom nároku oprávnenej osoby Q. G.. Priebeh tohto konania nemá ako odvolací súd preskúmať, nakoľko nemá k dispozícii príslušný administratívny spis. Z predložených dôkazov môže odvolací súd vyvodiť jedine to, že Q. G. si v roku 1992 uplatnil reštitučný nárok k pozemkom zapísaným v PKV č. 30 a a PKV č. 136. Z pozemkových kníh sa následne prepisovali zápisy nehnuteľností do katastra nehnuteľností, pričom nehnuteľnosti, ktoré boli prevedené do vlastníctva účastníkov konania v druhom až v siedmom rade boli pôvodne vo vlastníctve Slovenskej republiky a zapísané boli na LV č. XXX, XXX a XXX. Povolením vkladu prešli nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom zmluvy o prevode vlastníctva do vlastníctva, účastníkov konania v druhom až siedmom rade, a zároveň zapísali na LV č. XXXX.

5.22 Na listoch vlastníctva č. XXX, XXX a XXX nebola uvedená žiadna poznámka, ktorá by svedčila o tom, že k niektorým z týchto nehnuteľností si uplatnil reštitučný nárok aj Q. G., resp. jeho dedič T. W.. Z listu Obvodného pozemkového úradu č. 2011/264-2-KJ zo dňa 20.01.2012 vyplýva, že uplatnené reštitučné nároky na nehnuteľnosti zapísané v PKV č. 30 a č. 136 už boli vyriešené a spisy sa nachádzajú v archíve. Odvolaciemu súdu však nie je zrejmé, akým spôsobom mali byť tieto nároky vyriešené a teda nevie ani posúdiť, aký vplyv by táto právna skutočnosť mala na konanie o povolení vkladu č. V 370/12.

5.23 Správa katastra Kežmarok pri rozhodovaní o povolení vkladu č. V 370/12 brala do úvahy iba zmluvu o prevode vlastníctva. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by sa správa katastra zaoberala prípadnými inými uplatnenými nárokmi k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré by mohli ovplyvniť vlastnícke právo účastníkov konania v druhom až siedmom rade k predmetným nehnuteľnostiam a ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

5.24 Správa katastra je oprávnená, ale aj povinná konať a rozhodovať na základe zákona a v jeho rozsahu v danom prípade katastrálneho zákona (§ 31) v súlade so správnym poriadkom (§ 3 v spojení s § 32 ods. 1) a Občianskym zákonníkom (§ 37 v spojení s § 39). Pri rozhodovaní v danom prípade bola správa katastra viazaná aj právnymi normami ustanovenými v § 31 v spojení s § 42 ods. 1, ods. 2 písm. c/ katastrálneho zákona a súčasne bola povinná posudzovať platnosť právneho úkonu v súlade s § 37 ods. 1 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka. Vkladové konanie predstavuje rozhodovací procesný postup, pri ktorom okresný úrad ako správny orgán na základe predložených písomných podkladov podľa § 31 ods. 1, 2 katastrálneho zákona a § 42 ods. 1, 2 a 3 posudzuje všetky skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

5.25 Podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika je právnym štátom. Neoddeliteľným atribútom právneho štátu je právna istota a spravodlivosť (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. I. ÚS 17/99, I. ÚS 54/02).

5.26 Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktoré ustanoví zákon.

5.27 Z vyššie citovaných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že v právnom štáte sa orgánu verejnej moci neponecháva na úvahu, či uplatní kompetenciu, ktorú mu priznáva ústava alebo zákon. Preto je povinnosťou každého orgánu verejnej moci konať, uplatniť svoju kompetenciu vždy, v celom rozsahu a včas.

5.28 Odvolací súd konštatuje, že bolo nesporne povinnosťou Správy katastra dôsledne preskúmať všetky uvedené právne a skutkové skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu, medzi ktoré určite parí aj prípadný uplatnený reštitučný nárok vzťahujúci sa na nehnuteľnosti obsiahnuté v zmluve o prevode vlastníctva.

5.29 V prejednávanej veci zistil odvolací súd niekoľko rozporov, a to konkrétne rozpor v tom, či nehnuteľnosti zapísané pod PKV č. 30 a č. 136 skutočne patria k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom zmluvy o prevode vlastníctva, ak áno, ktoré nehnuteľnosti konkrétne si oprávnená osoba v reštitučnom nároku uplatňovala, akým spôsobom bol reštitučný nárok na nehnuteľnosti zapísané v PKV č. 30 a č. 136 vyriešený (v zmysle listu Obvodného pozemkového úradu Kežmarok zo dňa 20.01.2012).

5.30 Na základe vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že ako rozsudok krajského súdu, tak aj rozhodnutie správy katastra sú nepreskúmateľné, pretože v pripojenom spisovom materiáli absentujú dôkazy, ktoré by dali odpovede na vzniknuté rozpory. Bez odstránenia vyššie uvedených rozporov nemožno v prejednávanej veci relevantne rozhodnúť. Odvolací súd taktiež poukazuje na rozsudok v konaní vedenom na Najvyššom súde pod sp. zn. 7Sžr/20/2016, predmetom ktorého je konkrétne reštitučný nárok T. W., od ktorého sa odvíja následne posúdenie zákonnosti konania o povolení vkladu č. V 370/12.

5.31 Ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až 221 tohto zákona (§ 250ja ods. 3 O.s.p.)

5.32 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil a rozhodnutie žalovaného č. V 370/12 zo dňa 16.03.2012 zrušil a to v časti dotknutých nehnuteľností a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie pre nepreskúmateľnosť a nesprávne právne posúdenie veci. K tomuto záveru dospel súd najmä s poukazom na obsah podnetu T. W. zo dňa 8. októbra 2014, ktorý adresoval Okresnej prokuratúre v Kežmarku. Menovaný v podnete konkretizoval len dve parcely ako možný predmet reštitúcie. Keďže predmetným vkladovým rozhodnutím dotknuté osoby nadobudli vlastníctvo aj ku iným parcelám, (ktoré T. W. v podnete neidentifikoval ako možný predmet reštitúcie), najvyšší súd v záujme ochrany vlastníckeho práva, pristúpil len k čiastočnému zrušeniu napadnutého rozhodnutia, keďže predmetom konania o vklade mohla byť každá nehnuteľnosť aj samostatne. Vo zvyšnej časti nebola žaloba podaná dôvodne, keďže nekonkretizovala rozsah reštitučného nároku - neuvádzala konkrétne i ďalšie parcely, ktoré by mohli byť v tomto štádiu konania reštitučným národom dotknuté. Pokiaľ by neskôr bolo preukázané, že sú predmetom reštitúcie, bol by predmetný prevod neplatný. Keďže ani samotný T. W. ďalšie nehnuteľnosti v podnete na prokuratúru neoznačil, považuje z týchto dôvodov Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu vo zvyšnej časti za vecne správny.

5.33 Úlohou žalovaného v ďalšom konaní bude vyčkat' na rozhodnutie o reštitučnom nároku osoby Q. G., resp. v súčasnosti už jeho dediča T. W., a následne ustáliť či v prípade reštitučného nároku oprávnenej osoby a v prípade zmluvy o prevode vlastníctva sa jedná o tie isté nehnuteľnosti a v neposlednom rade zaobstarať dôkazy, ktoré jednoznačne preukážu, či reštitučný nárok uplatnený oprávnenou osobou v roku 1992 mal vplyv na zákonnosť rozhodnutia Správy katastra o povolení vkladu č. V 370/12 ku vzťahu k namietaným parcelám č. 1505/1 a 1514, prípadne i k ďalším parcelám.

6.

6.1 O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobcovi, právo na náhradu trov konania nevzniklo. Žalovaný ako aj ďalší účastníci konania v konaní úspešní neboli.

7.

7.1 Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

7.2 Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť nový procesný predpis - Správny súdny poriadok. Vzhľadom k tomu, že predmetné odvolacie konanie začalo pred dňom nadobudnutia účinnosti SSP, dokončilo sa procesne podľa doterajších predpisov - O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.